

Voorstel voor Bermbeheerplan Gouden Leie

Nummer : IN.A.2005.122
Datum : 18 – december – 2005
Auteurs: An Verboven
Vragen naar : An Verboven
Geadresseerde : Vera De Vlieger
Administratie : Agentschap Waterwegen en Zeekanaal
Afdeling : Bovenschelde
Aantal bladzijden : 17
Betreft: Voorstel voor W&Z voor opmaak van een bermbeheerplan voor de Gouden Leie dat beter aansluit bij de bestaande vegetatieontwikkeling

1. Leieoevers en talud waterkant Gouden Leie

1.1 Inventarisatie

Het dijktaalud aan de zijde van de Leie en de leieoevers zelf werden niet systematisch geïnventariseerd. Gezien de huidige en geplande werken aan de oevers, leek dit arbeidsintensieve werk weinig opportuun, en werd enkel een algemene beschrijving gegeven. Enkel die locaties waar de aanwezigheid van waardevolle vegetaties of soorten beperkend zou zijn voor de werken aan de oevers werden aangegeven.

De bestaande oeververdediging en interessante locaties werden weergegeven op kaart.

Naargelang de oeveraanleg kunnen grofweg een aantal **types** onderscheiden worden:

- Op de meer stabiele oevers met schanskorven (vooral stroomopwaarts Kortrijk) groeit een ruderaale, vaak bloemrijke vegetatie met Grote engelwortel, Driedelig tandzaad, Wolfspoot, Blauw glidkruid, Moerasandoorn; plaatselijk met veel struweelopslag (bv Leie rechteroever thv Wervik).
- Leieoever Desselgem: hier werd de flauwe bocht in de oorspronkelijke Leiebedding slecht gedeeltelijk gedempt, wat langs het Leiekanaal voor een getrapt talud zorgde, ongeveer 1m boven het NP. Het vlakke deel van het talud overstroomt geregeld, en er bevinden zich ook plekken met kwelaanvoer. Dit zorgt voor een gevarieerde interessante vegetatie met planten van kwelzones, moerassige zones en vochtige graslanden (Beekpunge, Gele lis, Kalmoes, Oeverzegge, Riet, Grote lisdodde, Rietgras, Zeegroene rus, Zwart tandzaad, Tweerijige zegge, Valeriaan, Grote Engelwortel, ...)
- Kortrijk-Deinze: Op de betonplaten heeft zich vrij abundant muurpeper, en in mindere mate de zeldzame neofiet wit vetkruid gevestigd. Tussen de verzakkende muurplaten en op de afgekalfde oeverdelen vestigen zich ruderaale soorten als Grote engelwortel, Driedelig tandzaad, Wolfspoot, Moerasandoorn, ...
- Waar de betonplaten verzakt zijn, zijn de oevers in sterke mate afgekalfd. De onbegroeide steilranden zijn een geschikt biotoop voor diverse oeverwaluwkolonies. Op de plaatsen waar in het kader van het oeverwaluwproject ter bescherming van een afgekalfde oever vooroevers boven de waterlijn werden aangelegd zonder beplanting, is vrij snel spontane wilgenopslag opgetreden (mini-ooibosontwikkeling); wat de oever minder aantrekkelijk maakt voor oeverwaluwen. Deze ooibosontwikkeling treedt ook op ter hoogte van het dichtgeslibde deel van de zwaikom te Noorderwal.
- Waar tussen Kortrijk en Deinze plaatselijk schanskorven werden gebruikt (bij de kruisingsplaatsen met de Oude Leie) treedt vaak rietontwikkeling op, met wilgenopslag.
- Op een aantal plaatsen werden reeds vooroevers met vrij smalle plasbermen aangelegd. Een deel hiervan te Olsene werden strooksgewijs aangeplant met een uniforme vegetatie Riet, Lisdodde, Gele lis, ...; hogerop het talud werd gemengd struweel aangeplant. Deze plasbermen zijn reeds vrij dicht begroeid en dichtgeslibd; ze bieden een waardevol ecotoop voor rietvogels. Een waterecotoop in de plasberm is vrijwel onbestaande, en er blijft weinig ruimte voor vestiging van nieuwe plantensoorten.

Het meer gedetailleerd inventariseren en monitoren van de vegetatieontwikkeling ter hoogte van de reeds aangelegde NTMB-oevers zou een interessante input leveren aan het geplande project 'Rivierherstel Leie'; dit is echter een onderwerp voor een aparte meer diepgaande studie.

1.2 Voorstel beheer

- Op de taluds van de Leie zijn de ruigtes en struweel die zich hier spontaan ontwikkelen gunstig voor insectenpopulaties; ze bieden tevens nestgelegenheid aan vogels. Ook landschappelijk bieden ze een meerwaarde. Waar mogelijk wordt voorgesteld om het huidige nulbeheer te handhaven, of de struiken periodiek (5- tot 10-jaarlijks) in beperkte stroken gefaseerd af te zetten. Enkel waar struweel de scheepvaart zou hinderen dient dit frequenter te gebeuren. Beheer en onderhoud van de struwelen dient te gebeuren buiten het broedseizoen (maart-juli), daar anders teveel verstoring en vernieling van vogelnesten plaatsvindt. Het hout wordt ter plaatse verhakseld en afgevoerd. Het hakselhout laten liggen veroorzaakt immers teveel verruiging van de vegetatie.
- De aangelegde smalle plasbermen zijn aan dichtslibbing onderhevig. Er ontwikkelt zich een dichte (aangeplante) moerasvegetatie, die op zich wel interessant is voor terrestrische fauna gebonden aan dit ecotoop. Deze abundant vegetatie zorgt echter ook voor het ophouden van slib. Willen de plasbermen ook een functie behouden als leefgebied voor vis, dan dienen ze geregeld te worden geruimd. Dit gebeurt best gefaseerd; in drie delen in een driejarige cyclus. Een strook over de volledige lengte zonder vegetatie zal de doorstroming bevorderen en de aanslibbing verminderen; maar hiervoor zijn de plasbermen misschien net iets te smal of te ondiep. Een driejaarlijkse maaibeurt van de aanwezige vegetatie (ook gefaseerd) kan op termijn minder verruiging en meer variatie van de begroeiing teweegbrengen. Misschien moet hier experimenteel tewerk worden gegaan, in functie van het toekomstig beheer van de Leieoevers en taluds.
- Het getrapt talud op de rechteroever voor Desselgem brug wordt best jaarlijks gemaaid in oktober (beheer gebeurt door natuurvereniging)

2. Dijkkruin, talud landzijde, berm jaagpad Gouden Leie

De dijken van de Leie tussen Bavikhove en Deinze werden in 1994 geïnterpreteerd door Defoort. Hieruit bleek dat de natuurwaarden langs de dijken over het algemeen vrij beperkt waren.

In 2005 werd de vegetatietypologie op kruin, de landzijde van het dijktaalud en de berm van het jaagpad over de gehele lengte van de Leie bepaald aan de hand van de vegetatietypologie van Zwaenepoel (1998), om op basis daarvan een voorstel voor bermbeheer uit te kunnen werken. De verschillende types worden weergegeven op kaart.

Op de plaatsen waar geen dijk aanwezig is gebeurde een inventarisatie van de vegetatie op waterzijde en landzijde van het jaagpad.

Op de plaatsen waar wel een dijk aanwezig is verschillen de geïnterpreteerde delen per gebied. Stroomopwaarts Bavikhove bevindt het jaagpad zich op de dijkkruin; hier werden de vegetatie van waterzijde en landzijde van het jaagpad (boven op de dijkkruin) alsook van het landwaartse dijktaalud geïnterpreteerd, en in die volgorde uitgetekend op kaart.

Stroomopwaarts Bavikhove bevindt het jaagpad zich onderaan naast de dijk. Hier werd de vegetatie van de dijkkruin, van het landwaartse dijktaalud en van de landzijde van het jaagpad geïnterpreteerd en in die volgorde uitgetekend op kaart. De smalle berm van het jaagpad onderaan het dijktaalud werd hier niet apart geïnterpreteerd, vermits het een zeer smalle strook betreft die qua vegetatie weinig verschilt van het talud, en toch op regelmatige basis dient te worden gemaaid om de jaagpaden vrij te houden.

Tevens werden de aangeplante bomenrijen in kaart gebracht. Op basis van het gewenste natuurstreefbeeld voor het gebied, kan ook een beplantingsplan uitgewerkt worden, dat dient in te passen in de geplande werken van rivierherstel Leie.

2.1 Inventarisatie

Bij de inventarisatie werden geen opnames gemaakt, maar globaal bekeken welk vegetatietype er voorkomt. Hiervoor werd gebruik gemaakt van de typologie van Zwaenepoel (1998).

De **verschillende types** worden, samen met hun typische soorten voor de Leie, en de lengte waarover de vegetatietypes voorkwamen weergegeven in onderstaande tabellen.

Tabel: Verschillende vegetatietypes langs de Leiebermen, met hun specifieke soorten voor de Leie (gerangschikt volgens vochtbehoefte; bovenaan de meest vochtige types). Naar Zwaenepoel, 1998 (tussen haakjes wordt verwezen naar het type in het geraadpleegde werk).

Groen: ecologisch belangrijkste types.

	Bodemtype	Typische soorten langs de Leie
Oeverzegge-Watermunttype (type 4)	Stikstofrijke natte zuurstofarme (klei)bodem	Oeverzegge, Valse voszegge, Watermunt, Heelblaadjes, Zilverschoon, Zeegroene rus
Harig wilgenroosje-Riettype (type 9)	Zeer stikstofrijke, vochtige tot natte bodem	Riet, Harig wilgenroosje, Haagwinde (1x Reuzenpaardenstaart)
Gevlekte rupsklaver-Klein hoefbladtype (type 20)	Matig stikstofrijk tot stikstofrijk, meer dan matig vochtig, vaak omgewerkte bodem met kalk	Gevlekte rupsklaver, Klein hoefblad, Bijvoet, Ringelwikke
Dolle Kervel-Ijle draviktype (type 7)	Zeer stikstofrijke matig tot vrij vochtige bodems, vaak zandgronden, vaak aangrenzend bos	Boerenwormkruid, Bijvoet, Gewone smeerwortel, Dag- en Avondkoekoeksbloem, Zevenblad, Grote brandnetel
Witte klaver-Engels raaigrasttype (18)	Matig tot vrij stikstofrijke, matig vochtige kleibodems	Witte klaver, Peen, Engels raaigras, Rode klaver, Smalle weegbree

Zevenblad-Ridderzuringtype (type 6)	Zeer stikstofrijke matig tot goed vochtige bodems, degradatiestadium (ruderalisatie) van allerlei andere types	Gewone glanshaver, Gestreepte witbol, Gewone kropaar, Ridderzuring, Zevenblad, Grote brandnetel, Witte dovenetel, Fluitenkruid
Bleeksporig bosvioltje-Bosanemoontype (type 15)	Vrij stikstofrijke, vrij vochtige lemige zandbodems, vaak aangrenzend bos	Kruipend zenegroen, Boszegge, Klein hoefblad
Scherpe boterbloem-Rode klavertype (type 14)	Matig stikstofrijke, matig vochtige zandlemige bodems	Rode klaver, Gewone berenklauw, Scherpe boterbloem, Gewone paardenbloem, Margriet, Knoopkruid
Klein streepzaad-Duizendbladtype (type 23)	Meer dan matig stikstofrijke, matig vochtige bodem met tegelijk grove en fijne textuur	Duizendblad, (Klein) streepzaad, Ringelwikke, Smalle weegbree, Gewoon biggekruid, Vogelwikke, Margriet
Kleine klaver-Smalle weegbreetype (type 13)	Matig stikstofrijke, matig vochtige lichtere bodems (zand-zandleem)	Smalle weegbree, kleine klaver, Gewone hoornbloem, Witte klaver, Gewone rolklaver, Ringelwikke
Witte honingklaver-Hopklavertype (type 22)	Aangevoerd zand (duinzand of ander kalkrijk zand), vrij stikstofrijk	Witte honingklaver, Hopklaver, Voederwikke, Heermoes, Boerenwormkruid, Liggende klaver
Vlasbekje-Sint-Janskruidtype (type 25)	Matig stikstofrijke tot stikstofrijke overgangen tussen zand en leem, droge goed doorluchte gronden	Sint-Janskruid, Vlasbekje, Boerenwormkruid

Tabel : Lengte waarover de verschillende vegetatietypes voorkomen (groen: ecologisch belangrijkste types, vet: voorkomen > 10%)

	Wegberm waterzijde (vaak dijkkruid (km)	%	Talud (km) landzijde	%	Wegberm landzijde	%
Oeverzegge-Watermunttype	2,80	4,2			1,54	2,5
Harig wilgenroosje-Riettype	0,78	1,2			0,19	0,3
Gevlekte rupsklaver-Klein hoefbladtype	0,42	0,6				
Dolle Kervel-Ijle draviktype	1,93	2,9			6,99	11,4
Witte klaver-Engels raaigrasttype	3	4,5			3,65	6,0
Zevenblad-Ridderzuringtype	15,42	23,1	14,1	53,8	12,69	20,7
Bleeksporig bosvioltje-Bosanemoontype					0,08	0,1
Scherpe boterbloem-Rode klavertype	12,58	18,9	2,31	8,8	9	14,7
Klein streepzaad-Duizendbladtype	11,82	17,7	4,72	18,0	10,96	17,9
Kleine klaver-Smalle weegbreetype	10,47	15,7	2,68	10,2	6,49	10,6
Witte honingklaver-Hopklavertype	1,88	2,8	0,82	3,1	0,66	1,1
Vlasbekje-Sint-Janskruidtype	3,16	4,7	0,99	3,8	7,92	12,9
Reuzenpaardenstaart					0,08	0,1
Japanse duizendknoop	0,45	0,7				
gazon	1,53	2,3		0,0	0,92	1,5
Struweel	0,38	0,6	0,61	2,3	0,13	0,2

- Het Leiekanaal doorkruist een hele variatie aan bodems; gaande van zware klei tot zandgrond. Men zou kunnen verwachten dat dit zich zou spiegelen in de lokale vegetatietypes op de grondbermen en dijken. De grondbermen bestaan echter uit sterk geroerde grond, zodat er geen éénduidig verband meer is met het oorspronkelijke bodemtype: meestal groeit hier een weinig specifiek ontwikkelde vegetatie van het Glanshaververbond met soorten van verruigde ecotopen op lichtere gronden. Op de wegberm van het jaagpad is plaatselijk wat meer variatie in de vegetatie te vinden; deze gronden werden dan ook minder vergraven.

Het meest voorkomende type is het verruigde Zevenblad-ridderzuringtype, ook de andere types bevatten dikwijls de meer algemene soorten en zijn vaak verruigd (met plaatselijk vrij hoge percentages netels en distels). Vaak betreft het ook overgangsvormen tussen verschillende verwante vegetatietypes: zo is de grens tussen Klein streepzaad-duizendbladtype (meer verruigd type), Kleine klaver-Smalle weegbreettype en Scherpe boterbloem-Rode klavertype (schraler type) niet altijd goed te trekken. De interessantste van deze drogere vegetatietypes komen voor op de dijkkruiden tussen Desselgem en Machelen, met op de linkeroever plaatselijk zeer bloemrijke vegetaties met Knoopkruid, Gele morgenster, Veldlathyrus, Sint-Janskruid en Gewone rolklaver, Scherpe boterbloem en Duizendblad.

- Enkel plaatselijk, waar geen grondbermen aanwezig zijn en de Leieloop slechts beperkt verlegd is weerspiegelt de vegetatie de onderliggende alluviale gronden. Dit is het geval ter hoogte van Desselgem-Kuurne meander (vooral rechteroever) waar de zeer brede bermen nog uit kleilig leiealluvium bestaan; hierop ontwikkelde zich een Oeverzegge-Watermuntype met o.a. Zeegroene rus, Valse voszegge, Zwarte zegge.

- In Wervik is een deel van de bermen op de linkeroever gekoloniseerd door de exoot Japanse duizendknoop

- Rond de sluizen gebeurt gazonbeheer.

Op enkele specifieke locaties komen **interessantere plantensoorten** voor:

- Ter hoogte van de brug naar de Balokken (linkeroever) groeit riet op het 4 meter hoge steile talud van het jaagpad.

- Ter hoogte van Bavikhove (Hoeve Hoog Hemelrijk, linkeroever) groeit in de langsgracht langs het jaagpad een weelderige vegetatie Reuzenpaardestaart.

- Ter hoogte van Bavikhove-Ooigembos (linkeroever) groeien in de wegberm Kruipend Zenegroen, Boszegge en Bleke zegge; typische oud-bosplanten. Vermoedelijk is hier door plaggen (afschrapen van de wegberm) een oude zaadbank blootgelegd; dit kan er op wijzen dat hier vroeger ook bos voorkwam.

- Op de dijkkruiden stroomafwaarts van Desselgembrug (rechteroever) werd Bijenorchis gevonden.

Besluiten:

- Vergeleken met de studie van Defoort (1996) zijn een aantal bermen tussen Sint-Baafs-Vijve en Deinze een stuk minder verruigd en bloemrijker geworden, waarschijnlijk als gevolg van jarenlang maai-beheer (in dit geval uitgevoerd door landbouwers).

- Anderzijds valt op dat een groot deel van de bermen overmatig veel gemaaid worden (wat de inventarisatie er overigens niet op vergemakkelijkte) of op een minder gunstig moment (in het begin van de bloeiperiode). Dit werkt enerzijds verschraling in de hand (wanneer het maaisel wordt afgevoerd), maar de vegetaties hebben hierdoor weinig kans om tot bloei te komen, wat op termijn nadelig wordt voor zaadzetting van interessantere plantensoorten en voor de opbouw van insectenpopulaties. Ook visueel is een bloemrijke berm heel wat genietbaarder (Frankrijk scoort op dit vlak heel wat beter: op de Grensleie zijn de bermen aan Franse zijde heel wat bloemrijker!).

2.2 Voorstel maaibeheer

Achtergrond

In Zwaenepoel (1998) worden indicaties voor maaibeheer gegeven op basis van het voorkomende vegetatietype. Een overzicht hiervan wordt gegeven in onderstaande tabel.

Voorstel maaibeheer (volgens Zwaenepoel, 1998)

Vegetatietype	Aangeraden maaibeheer
Oeverzegge-Watermunntype	1x per jaar (oktober)
Harig wilgenroosje-Riettype	1x per jaar (oktober)
Gevlekte rupsklaver-Klein hoefbladtype	1 x per jaar (eind september) voor maximale bloei en zaadvorming, of 2x per jaar (half mei en eind september) voor verschraling
Dolle Kervel-IJle draviktype	1x per jaar (september) voor maximale bloei en zaadvorming schermbloemigen; of 2 x per jaar (15 juni en 15 september) voor verschraling
Witte klaver-Engels raaigrastype	2x per jaar (half mei en eind september) voor verschraling (onderdrukken Engels raaigras)
Zevenblad-Ridderzuringtype	2x per jaar (half mei en 15 september) voor verschraling
Bleeksporig bosviooltje- Bosanemoontype	2x per jaar (begin juli en eind september of later: voorjaarsbloeiers!)
Scherpe boterbloem-Rode klavertype	2x per jaar (half juli (soms half mei, afhankelijk van de soorten) en eind september) voor bloemrijk aspect
Klein streepzaad- Duizendbladtype	1x per jaar (eind september) of 2x per jaar (half mei en eind september) voor bloemrijk aspect
Kleine klaver-Smalle weegbreetype	2x per jaar (juli en eind september), of 1x per jaar (eind september) (meibloeiers zoals margriet hebben al zaad gevormd)
Witte honingklaver- Hopklavertype	1x per jaar (eind september)
Vlasbekje-Sint-Janskruidtype	1x per jaar (eind september)

Beheer van exoten: Japanse duizendknoop (Dochy, 2005)

Deze invasieve soort werd langs de Leie slechts sporadisch vastgesteld (Leieoever Wervik, meanderoevers Sint-Baafs-Vijve). In Frankrijk daarentegen is deze soort reeds een probleem geworden langs de oevers van de waterlopen; aangeraden wordt om zeer krachtadig opgetreden indien dit probleem ook in Vlaanderen optreedt. Het areaal aan groeiplaatsen in gedegradeerd milieu is hier immers veel groter dan in Frankrijk.

Japanse duizendknoop vormt een dichte monocultuur en belemmert de ontwikkeling van de oorspronkelijke vegetatie. In Oost-Frankrijk wordt de soort het meest aangetroffen op oevers waar aan gewerkt werd, b.v. gekanaliseerde of na zware erosie herstelde beektrajecten. Op plaatsen waar natuurlijke beek- of rivierbegeleidende vegetatie aanwezig is (elzen, wilgen, essen) zijn ze zelden dominant. Een natuurvriendelijk waterlopenbeheer kan dus wel een duurzame oplossing bieden.

De soort is zeer taai en valt vrijwel niet te bestrijden (experimenten toonden aan dat 6-8 maaibeurten per jaar gedurende 4 jaar niet volstaan; de wortelstokken gaan tot meer dan 3 meter diep, zodat ook uitgraven geen zin heeft. Herbiciden helpen ook heel weinig (min. 6 behandelingen per jaar zijn nog geen garantie voor succes), en bovendien is na een dergelijke bestrijding het milieu optimaal voor hervestiging....

Een aangereikte oplossing is het aanplanten van schaduwgevende struiken en bomen in de groeiplaatsen van Japanse duizendknoop. Meerdere malen vrijstellen van het plantgoed is nodig in de eerste jaren (3x per jaar gedurende 3 jaar) om ze niet te laten overgroeien. Na voldoende groei zal de duizendknoop niet snel verdwijnen, maar wel minder dominant worden.

Voorstel maaibeheer Leie

Op basis van de vegetatietypologie en het bijpassende maaibeheer werden grote beheereenheden afgebakend waarbinnen eenzelfde maaibeheer voor dijkkruid en bermen van het jaagpad van toepassing kan zijn. Deze eenheden worden voorgesteld op kaart, samen met het voorgestelde beheer. Het beheer wordt ook beschreven in onderstaande tabel.

- Waar een dijk aanwezig is wordt het landwaartse talud meestal niet gemaaid. Hier vindt ruigteontwikkeling plaats, gunstig als zaadbank en als refuge voor insectenpopulaties. Het is aangewezen om dit nulbeheer verder te zetten.
- Indien de vegetatie het verkeer op het jaagpad hindert, dient over een smalle breedte aan weerszijden een vroegere onderhoudsmaaibeurt te gebeuren.
- Op plaatsen met een brede vlakke berm kan het een goed idee zijn om de kruin niet over de volledige breedte te maaien, maar een brede ruigestrook te laten aan de kant van de Leie in aansluiting met het Leietalud, als refuge voor de insecten na het maaien en als zaadbank.
- Voor de verruigde delen (Zevenblad-ridderzuringtype, of netel- en distelruigtes) dient een hoge maaifrequentie met afvoer van het maaisel aangehouden te worden. Hiervoor zijn de data van het bermbesluit (15 juni en 15 september) geschikte data. Nadeel is dat de (beperkte) bloemenrijkdom tijdelijk (een jaar of vijf) moet inboeten. Na deze initiële verschrallingsperiode zal een herziening van de maaifrequentie en het maaitijdstip aangepast aan de zich ontwikkelende vegetatie nodig zijn.
- Voor de reeds bloemrijke types kan bekeken worden om de maaifrequentie te verminderen, of de maaiperiode aan te passen om een maximale bloeiperiode te behouden. Maaien in juni valt immers middenin de hoofdbloei van heel wat soorten of verhindert de zaadvorming. Indien verdere verschralling wenselijk is kan, afhankelijk van het vegetatietype, gekozen worden voor een eerste maaibeurt in mei (dit laat een ongestoorde, iets latere hoofdbloei toe), of in juli (na de hoofdbloei en zaadvorming), met dan een tweede maaibeurt eind september. Indien geen verschrallend beheer meer nodig is, is het wenselijk om maar één keer per jaar te maaien eind september, na de bloei- en zaadzetting.
- Het maaien dient steeds gepaard te gaan met afvoeren van het maaisel. Hierbij is het beter om het maaisel niet onmiddellijk op te zuigen, zodat de aanwezige fauna de tijd krijgt om in het ongemaaid gras te vluchten, en meer zaad uit het maaisel kan vallen. Langer dan een week mag het echter niet blijven liggen, omdat anders verstikking van de onderliggende vegetatie en heringroei tot verruiging leidt.
- Voor de praktische uitvoering van het maaiwerk (te gebruiken machines, afvoeren en verwerken van het maaisel) kan worden verwezen naar de adviezen gegeven in het Bermbeheerplan voor het Afleidingskanaal van de Leie (Econnection, 2003)

Voorgesteld maaibeheer voor Gouden Leie Linkeroever

	Leie linkeroever	Maaifrequentie en tijdstip	Bermbreedte
LL01	Balokken westelijk deel	Waterzijde: 1x oktober Landzijde (hoge wegberm): 1x oktober	2m
LL02	Balokken oostelijk deel	Waterzijde: 2x: half mei + eind september Landzijde: 1x oktober	2m
LL03	Wervik	Waterzijde: Japanse duizendknoop Landzijde: 2x: half mei + eind september	2m
LL04	Laag Vlaanderen tot sluis (dijkkruin)	Waterzijde (dijkkruin) : 2x: half mei + eind september Landzijde (dijkkruin) : 2x: half mei + eind september	2-3m 2m
LL05	Laag Vlaanderen rond sluis	Waterzijde:gazonbeheer Landzijde: 1x eind september	3-5m
LL06	Menen tot N32	Waterzijde: 1x eind september Landzijde: 1x eind september	1,5m
LL07	Meersen Wevelgem tussen N32 en zwaaiком Pesserie (dijkkruin)	Waterzijde (dijkkruin): 2x: 15 juni + 15 september Landzijde (dijkkruin): 2x: 15 juni + 15 september	3m
LL08	Meersen Wevelgem tussen zwaaiком Pesserie en brug Wevelgem (dijkkruin)	Waterzijde (dijkkruin): 1x eind september Landzijde (dijkkruin): 1x eind september	3m
LL09	Brug Wevelgem tot industriezone Wevelgem-zuid	Waterzijde: 2x: half mei + eind september Landzijde: 2x: half mei + eind september	5m
LL10	Industriezone Wevelgem-zuid tot Kortrijk Bissegem	Waterzijde: 2x: half mei + eind september Landzijde: 2x: half mei + eind september	1,5m
LL11	Kortrijk tot R8	Waterzijde: 2x: half mei + eind september Landzijde: bebouwd	2m
LL12	R8 tot Banmolens	Waterzijde: 1x eind september Landzijde: 2x: half mei + eind september	15m, verderop 10m
LL13	Banmolens tot brug Kuurne-Harelbeke	Waterzijde (dijkkruin): 2x: half mei + eind september Landzijde: 2x: half mei + eind september	2m,verderop 8m
LL14	Brug Kuurne-Harelbeke tot Oude Leiearm	Waterzijde (dijkkruin): 2x: half mei + eind september Landzijde: 2x: half mei + eind september	6m
LL15	Oude Leiearm tot Kanaal Roeselare-Leie	Waterzijde (dijkkruin): 2x: half mei + eind september Landzijde: 2x: begin juli + eind september	6m; thv Ooigem 8m
LL16	Kanaal Roeselare-Leie tot Containerterminal	Waterzijde: 1x eind september Landzijde: 1x eind september	4m
LL17	Containerterminal tot brug Sint-Baafs-Vijve	Waterzijde: 1x eind september over 1 maaibreedte; rest nietsdoen (ruigte) Landzijde: 2x: half mei + eind september	15m
LL18	Brug Sint-Baafs-Vijve tot brug Oeselgem	Waterzijde (dijkkruin): 2x: half mei + eind september (+ rond sluis gazonbeheer) Landzijde: 1x eind september	8m
LL19	Brug Oeselgem tot Deinze Noorderwal	Waterzijde (dijkkruin): 1x eind september Landzijde: 1x eind september	8m

Voorgesteld maaibeheer voor Gouden Leie rechteroever

	Leie rechteroever		
LR01	Balokken	Waterzijde: 1x eind september	2m
		Landzijde: 1x eind september	
LR02	Laag-Vlaanderen	Waterzijde: 1x eind september	2m
		Landzijde: 1x eind september	
LR03	Menen voor N32	Waterzijde: 2x: half mei + eind september	2m
		Landzijde: 2x: half mei + eind september	
LR04	Meersen Lauwe: N32 tot brug Wevelgem	Waterzijde: 2x: half mei + eind september	2m
		Landzijde: 2x: half mei + eind september	
LR05	Brug Wevelgem tot Kortrijk	Waterzijde(dijkkruin): 2x: half mei + eind september	Tot R8: 1,5-3m; vanaf R8: 5m
		Landzijde (dijkkruin): 2x: half mei + eind september	Tot A17: 3m breed
LR06a	Kortrijk tot R8	Waterzijde: nietsdoen	
		Landzijde: nietsdoen	
LR06	R8 tot Harelbeke brug	Waterzijde: 1x oktober	Thv Kuurne meander 15-20m; verderop 3m
		Landzijde: 1x oktober	
LR07	Harelbeke Oostwijk tot N36	Waterzijde: 2x: half mei + eind september	3m
		Landzijde: bebouwd	
LR08	Harelbeke N36 tot brug Ooigem-Desselgem	Waterzijde (dijkkruin): 2x: half mei + eind september; getrapt talud thv brug Desselgem 1x oktober	8m, thv brug Desselgem 20m
		Landzijde: 2x: half mei + eind september	
LR09	Brug Ooigem-Desselgem tot Sint-Eloois Vijve	Waterzijde: 2x: half juli + eind september	8-10m
		Landzijde: 2x: half juli + eind september	
LR10	Stuwarm tot brug Olsene	Waterzijde (dijkkruin): 1x eind september	5-8m
		Landzijde: 1x eind september	
LR11	Brug Olsene tot brug Machelen	Waterzijde (dijkkruin): 2x: half mei + eind september	5-8m
		Landzijde: 2x: half mei + eind september	
LR12	Brug Machelen tot Deinze Noorderwal	Waterzijde: 2x: half mei + eind september; bij brede kruin aan Noorderwal enkel over 1 maaibreedte; rest laten verruigen	6-8m, voor Noorderwal 15m
		Landzijde: 2x: half mei + eind september	

Literatuurlijst

ZWAENEPOEL, A. Werk aan de berm !: handboek botanisch bermbeheer. Antwerpen, Stichting Leefmilieu, 1998

DEFOORT, T. Natuurontwikkeling in de Leievallei tussen Deinze en Kortrijk. Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen. Brussel, 1996.

DOCHY, O. Alerte aux belles invasives – pas op voor die mooie invasieve soorten. Verslag symposium Saint-Omer (Fr.) 12-13 oktober 2005; organisatie Agence de l'Eau Artois-Picardie. Intern document Instituut voor Natuurbehoud.

ECONNECTION. Ontwerp-bermbeheersplan voor het Afleidingskanaal van de Leie tussen Deinze en het kanaal Gent-Oostende, in opdracht van AWZ Afd. Bovenschelde. Gent, 2003